

И О Л И

pentru

MINTE, INEVIA SIU LITERATURA.

Nro. 13.

Dumineca 26. Martie.

1839.

ПОВЗІ ДИТР'АЛЕ РЪПС. ПРОФ. ШІ ПАХ.
В. ФАБІАН.

Молдова ла ан. 1821. *)

С'ащ днторе машина лъмеї, с'ащ днторе
кѣ капъ 'нѣос
Ші мерг тоате дїнпотрївз анапода шї
пе дос.
Содареле д'акъм рзсаре дїмінѣца ла дпге
Шї дпгне деспре сарз вктрѣ рзсзрїт.ансѣс.

*) Маре вѣкѣрїе неар фаче чїнева, кѣнд
неар дмпзртзшї маї мѣате перїкопе дїн
вїаца ачестѣї сзркат врднїк. Ної нѣ
шїм маї мѣат деспре В. Фабїан, де кѣт
кѣ джнѣва аѣ пост нѣскѣт аїчї ан Ар-
длаа, непот а вестїтѣлѣї вїскон ромѣ-
нскѣ шїт Іоан Бак. Де аїчї ан жѣнїа
са аѣ трѣкѣт ла Молдова, ѣнде ка Про-
фесор аѣ дѣскїе вїстїерїа шїїнцїаор пен-
трѣ тїнерїмеа ромѣнїаскѣ дваколо.

А ргосрѣ Домнїаор! Пентрѣ дѣмнїзѣѣ,
дар бїографїа лѣї Петрѣ Маїор, Шїнкаї,
Клаїм шї лїкѣз а ѣнора нїмїнї н'аре рѣл-
нѣ дїн вїецѣиторї сѣ о лѣкрѣзе? Ох че
мерїт ар фї ачїста!

Рѣдакторѣл.

Апелѣ скїмежндѣшї кѣрѣла даѣ, се 'н-
тоаркѣ лїапої
Ка сѣ батѣ фѣрѣ мїаѣ кѣ їсвоареле
рѣкѣоїѣ;
С'ащ смїнтїт сѣ вѣде фїрѣ лѣкрѣрїаор, че
ла калѣ

Аѣлжндѣсѣ дїн вѣчїе, ѣрма правїлѣаор салѣ.
Ш' аѣ скїмеат сѣ вѣде лїкѣз шї лїмеѣлѣ
грѣїѣл лор;
Кѣ тот-ѣна ба сѣ зїкѣ, дї мѣ сѣїѣ сѣѣ
мѣ погор.

Тоате пѣн' акѣма кѣте сѣ пѣрѣ кѣ не-
пѣтїнѣѣ,

Вшїнд асѣзїї ла ївалѣ, вор пѣтеа авѣ
крѣдїнѣѣ;

Време мѣатѣ 'н а сѣ трѣкѣ, ш' а ара пѣлѣ-
гѣл пе маре

Да ѣкат корѣвїерїї нѣ с' ор теме де
'ннекарѣ:

ѣа сѣ зїн' атѣнчї пѣскарїѣл, кѣнд лї
апѣ кѣргѣтоаре

Аї ба прїнде мрїжа вѣлтѣрї, шї дїѣз-
нїї сѣвѣрѣтоаре;

ѣа сѣ зїкѣ вѣнѣторїѣл, кѣнд анок де
тѣртѣреле

Невзїнд нїчї кѣмп, нїчї кодрѣ, ба пѣш-
ка зодїї шї сѣтеле?

НІТІРІВЛЕ ЧЕ ШМЕЛІ, ПЕ АЧЕРІВАШІ ФАЦАДІ
 ЗІС-МІСЬ ЄРІ НОАПТЕ ЛІНА, ТЖАНІНА О
 ЛА ПРОМЕНАДІ
 СУМА ВІКІРІЛОР СКРІСЕ ПЕНТРІ ТІНЕ ОН А-
 ЧЕСТ ЛОК

С'АШ ДЕШІРАТ ДЕ ПЕ КРІГІВА СОАРЕЛІ ЧЕЛ
 ПЛІН ДЕ ФОК.

ІАР ДІ ЄЩІ ВРЕ О КОМІТІ, РІТІЧІТІ ДІНТРЕ
 СТЕЛЕ

ШІ ШМЕЛІ ФІРІ ДЕ НОІМІ, ЄШІТІ ДІН
 РІНІДІВЕЛЕ,

ЧЕ ЗІКІВІ ПЕСТЕ ВРЕМЕ ТЕ ЦІНЕ КАЛІ ЧЕ-
 РІСКІ

ДЕ АНГІНІ КІ МІГІВЕЛЕ ІРМОІА АНЦЕ.
 РІСКІ?

ДАКА ЄЩІ ПЛАНІТІ НОІВІ, ШІ НІ ЦІІ ТО-
 ВІРІШІЕ

КОЛІНІНА ПЕ АНІГІ СОАРЕ АН СІСТЕМА
 ЧЕ СІ ЦІЕ,

ДА ДЕНІРІАТІ КІЗІТІ ТЕ АНТОАРЧЕ ПЕ О КАЛЕ
 ШІ НІ ЄЩІ НЕВІНЕЩЕ ПЕ ХОТАРІА СФЕ-
 РЕІ ТАЛЕ.

ВІТЕХІТОРІІ МАІ АПРОПЕ, ВЕІ ФІ АРС ДЕ
 МІАТІ ПАРІ

В'ЕІ СІ ДЕНЕРІ ДІПРОТІВІ ДЕ ТЕ ВЕІ ДЕ-
 ПІРІА ІАРІ.

ІАТІ АІРІОРА ВІНЕ КІ ВЕСМІНТЕ АІМІНАТЕ
 АІАІНІНА СПАІМЕЛЕ НОПЦЕІ, ПЕСТЕ КЛІ-
 МЕ ДЕНІРІАТЕ;

ІАРІ СТІКА АІФРОДІТЕІ ВІРІНА РОІВІ ШІ
 РІКОАРЕ

ДЕКІДЕ КІ АСАЛЕ РАЗЕ ПОРЦІЛЕ СФІНТІ-
 АШІ СОАРЕ.

ВРА НІС-ЧЕ СІ МАІ ЗІКІ ШІ А'АВІА НІМА
 НЧЕНІРІ,

КІНА ШІ НОР ВІНІНА КІ ПЛОДЕ АІ СПІ-
 АІ ВОРІА ДІН ГІРІ. —

(КОНТРАРІВА АЧЕСТВІА ВА ЄЩІ АН ІЗМІРІВА
 СІМІТОРІІ.)

О ПРІВІРІВ ПОПІЛАРІ ПІВІТІ ВІАСІ
 МІНІ ПОСВІСІ І КІНІРІЛОР ПІМІНІТІ
 (АІНІ Іоан СІАІЛІОІС.)

ІНОР ОАМЕНІ ФІАРТЕ РІВІ ЛЕ МЕРМЕ АІ
 АІМЕА АЧЕАСТА. — АІНІ КІ МІАТ МАІ ШІОІ
 АР ПІГІ СІФЕРІ НЕ-АІНІМІНАРІ ВІЕЦІІ А
 ЧЕЦІА, ДАКІ АР ПРІВІ ШІ КІЦЕТА МАІ АІНІ
 ШІ МАІ СЕРІОС АСІПРА ЕІ. АІВІЦІ СІ ЗІТІ
 НІМАІ АІАІНІТЕ; ВІД НІМАІ ПЕ АЧЕІА,
 КАРІІ АН ПІРІКІА СІ СІНІТ ФЕРІЦІЦІ, ШІ АІ
 ПІСМІЕСК. ФІАРТЕ РАРІ СІ ЗІТІ ШІІ ШІ
 АІНІ РІПІ, ФІАРТЕ РАРІ ВІД ОАМЕНІ ДЕ
 АЧЕІА, КІРОР МАІ МІАТЕ ЛЕ АІПІЕСК ШІ СІНІТ
 МАІ НЕФЕРІЦІЦІ. СІНІГІРІ АЧЕАСТА КІЦЕТАРЕ
 АІНІ АР ПРІЧІНІШІ МІАТІ ОАІХІНІ, АІНІЕСІ-
 АРЕ МІАТОР НЕ-АІНІЕСІАІЦІ. КРІДІЦІМ МІЕ
 НЕФЕРІЦІЦІЛОР! МАРЕ ВІСТЕРІЕ ДЕ МІНІГІЗІРЕ
 ЗАЧЕ АН ПРІВІРІ АСТА ПЕНТРІ ВОІ. — ВІ
 ВОІШ ФАЧЕ МАІ МІАТ; АІНІ ЄІ ВІВОІШ АІ-
 КРЕДІЦІА, КІ ВОІ ШІ АІ ПРІВІРІА АІНІ-
 АІНІТЕ НІ АВЕЦІ АРЕПІ А АІА МАТЕРІЕ ДЕ
 ПІАІРІЕ ДІН СОАРІА ЧІ МАІ ФЕРІЦІТІ А АІ-
 ТОР ОАМЕНІ. СІ ФАЧЕМ ПЕСТЕ АЧЕАСТА О МІ-
 КІ ПРІВІРЕ.

АІЗІМ АІЕСІТОРІ ФІКІНАІЕСК МАІ МІАТ
 СІАІ МАІ ПІЦІН АМАРЕ АІСІМІНІРІ АН ВІАЦА
 КОМІНІ ПЕСТЕ ПОСЕСІА ЧІ НЕПОТРІВІТІ А ВІ-
 НІРІЛОР ПІМІНІТЕЦІІ. ШІІ СІ МІНІЕ ПЕСОАР-
 ТЕ, КІ ШІ АРЕ ПРІМІАТ, АІТІ ПІЦІН СІАІ
 НІМІК; ЕІ КІЦЕТІ КІ МАІ АРЕПІ АР ФІ, КА
 ТОЦІ АСІМІНІ СІ АІВІ, СІ СІ АІНІВІРІА-
 СІКІ. — АІ ОАМЕНІ АЧЕІА ЕІНЕ КІМІНІЕСК ЧЕ
 ЗІКІ? ОАРЕ Е КІ ПІГІНІЦІ ПОТРІВІТА, АРІ-
 ПІА ПОСЕСІА А ВІНІРІЛОР ПІМІНІТЕЦІІ? АІ
 ВРІДІНІКІ І ДЕ ПОФІТІ? — АІЧЕСТЕ СІНІТ
 АІАІ АІНІРІКІРІ, КАРЕ ВОІМ АІНІ АЛЕ ЧЕРКА.
 СІ НЕ АІКІНІШІМ НОАІ, КІ ДОМІІ ВІ-
 НІРІЛОР ПІМІНІТЕЦІІ СІРЕ ОАІХІНІРІ НЕАІ-

дестабілізор с'ар лнвоі ла о де окупе а-
с'менеа лнпзрціре (ла каре тотшші дшпз
дрептате німе нш сз поате сілі) ші пе
ачеі, карії кш непотрївіреа аверілер сжнт
неандестабіліз лнсшш іар пшне Комісарії
лнпзрцірії — оаре кшм с'ар апшка де лш-
крш ачеста?

Маі лнтзі ар тревзі, ка тоате, кжте
оменірія лнтр'кз, саш мзкар лшкшторії
шні Цзрі стзпжнеек дін авері, сз сз грз-
мзд'кскз песте олаатз ші сз сз факз о
Конкріере а тштрор лшкшторіор; — а
кшма віне лнтребареа: кшм овор лнпзрці?
Дшпз Капете, саш дшпз Фамілії? пен-
тршкз о к'е ла ачаста тревше сз дївз.

Дшпз капете нш с'ар пшт'к; пен-
тршкз Сшгзторії, орбії, волнавії Сшрдо-
мшції, деліранції, пршнції шчл. нар фі лн
старе сз прїмеаскз парт'к са, кш атжта
маі пшцін сз о стзпжнеаскз, де ші аче-
шіа ка ші чеї лн вжстз, вшззторії,
сшнз тошіі ш. ч. л. нш сз пот лша афарз.
Ачаста ар тревзі алції сз факз пентрш
дшншії; лн дар нар фаче фіешекаре ачаста,
ар тревзі сз лїсз рзеплзт'ккз остенеала.
Ба кш тоатз конціїнца нар фі маі кшні
мшлці Інспекторї, декжт мшлці Тшторї ші
Вшраторї. Ачешіа прїн чет лнчет с'ар фаче
стзпжні сїнгшрі, ші аша лн кліпїта ч'к
дїнтзі Еквалїтат'к лнпзрцірії с'ар стрїка.

Аша дарз дшпз Фамілії? — Фїе-
шекаре татз де фаміліе ар кзпзта парт'к
са ч'к кшвінчосаз де пзмжнт, добїтоаче,
ванї, скшмпетшрі ші орї че сз ціне
де вшншрі пзмжнтеші, каре ар фі песте
пштінцз маре, лнсз лн лнсшшірі кш ч'к-
лаате не ас'мін'к. Пентрш ексемпш: ел
ар кзпзта шн вшз, шн кал пе лшншз шн
жшг де пзмжнт, вро кжтева сште де Фло-
рїнці ш. а.; алтш о моарз пентршкз нш

сжнт атжт'к морї, ка тоці Фаміліції сз
поатз кзпзта кжте шна; ал трїлеа о фа-
ерїкз кш Едіфікателе сале ш. а. че ва фаче
чел дїнтзі кш добїтокшл сшз? Ва тревше
саш сш'л вшндз, саш сз маі кшмпере шнш
лнкз лшншз челалаат; алдоїліа тревше сшші
каште шн морарїш дакз ел нш есте; дар
де шнде 'л ва кзпзта? Ші алтрїліа пе лш-
крзторії чеї де фаберїкз, кшнд фіешекаре
с'ар фаче неатжрнат дела німе, пентршкз
пентрш платз ншмаї ачела лшкрз, каре
дін авереа са нш поате трзі. Дшпз лн-
пзрціре фіешекаре ом ар ав'к чева, ші ар
фі домн пентрш сїне; акшмаі лнтребар'к
оаре есте ел ші харнік, ка партеа сз шїо
адмінїстр'кзз? Каре наш фост пшгарїш че
ва фаче ел кш пзмжнтшл де каре фіеше-
чїне ар тревзі сз капете? Шрмареа шнї
лнпзрцірі де ачесте — каре кш темейш нічі
одатз н'ар пшт'к фі немерїтш — ар фі не-
міжлочїтз стрїкарї, десгїнаре а Соціетз-
ції оменшїї! — Н'ам пшт'к ав'к о еккз-
тшрз де пжне, де карне, о хшнш ш. а. —
Шїне ар маі пофті лнкз о старе ка ача-
ста? Ші кшм сз ва цін'к стар'к еквалї-
тзції ачешїа? Сокотеск кз пентрш рзетшр-
нареа еї, н'ар тревзі маі мшлатз време де
кжт о зі.

Сз пшнем лнтжмплареа аста фшр де
пштінцз, ка тоате кш ршндшїаллз, кш конці-
їнцз кш лшаре амїнте ші акшрат ас'мін'к
сз сз лнпзрцескз; шнш аре о Фаміліе
ншмшроасз, алтш н'аре. Ачелшїа зі тревше
мшлат; зетшїа поате ші маі мшлат. Ачеста
є стрзшїторїш лнцзлїпт, вшконом вшн;
челалт л'неш, ші дін кліпїта ачееа, лн
каре аш кзпзтат парт'к са, ар лнчета а
маї лшкра, іар пшч'к а шзд'к, мшнка, е'к,
ш. а. Скімбареа ар тревші лн кліпїта а-
чееа сш'ші іа лнчепштшл сшз; ші лндатз

ш'ар п'не знії авереа ші в'нзла сз'ш, ші ар фі сжліці ка к' л'кр'л мжнілор сале сз'ші ангрїжаск'з траїла ші цїнереа віції сале. — Алтреїліа н'ш ціе че сз анчап'з к' пзмжнт'ла сз'ш, ші н'ш прїч'кпе саз н'ш поате пентр'л ліпса л'кр'зторїлор ал антр'зв'їнца. Ёл за вїнде ла алт'ш, каре ці л'за фолов'ла л'зі. Ан тоат'з антжмплареа — ші ар фі о мїе алтеле — сз скїм'вз біланц'ла ші ак'ма ар анч'кпе тоате пе анчет анчет а венї ла в'квілієр'ш.

Спре стрїкар'к еквалїт'зції тот атжтаї зн пас саз о мїе, к' ач'еа десклїніре, к' к' к'жт сз деп'зрт'к'з де еквалїт'ате, к' к'жт маї фелїс'рїт'з є стареа сжнг'сратечїлор м'зав'лрї а Соціет'зції, к' атжта маї м'зат'з т'зрїе к'жціг'з Соціетат'к оменїаск'з ші н'шмаї ат'знчї, к'жнд аша департе мер'це ананте, к'жт ч'к дїн не-еквалїт'ате саз варїет'ате єскат'з к'зм'п'зн'з др'кп'т'з (equilibrium) де тот сз стрїк'з, сз р'здік'з, ат'знчї с'т'з ші соціетат'к омен'к'ск'з ф'оарт'е р'з'ш. Ач'аста антжмпларе ар фі спре пїлд'з аколо, зндє трепт'ата кр'ф'цере саз дескрецїере а аверїлор н'ар маї афла лок, ші н'шмаї зндє ар фі доаз екстреме — ла о парте тоат'з аверїа, ла ч'кїлал'т'з с'зр'зрїа ч'к маї ап'зс'зтоаре, аколо ар афла лок зн фелї'ш де еквалїт'ате контралнїк'з ші еквілієр'ш де тот с'ар стрїка. —

Ної ведем де аїчї, к'з еквалїт'ат'к а аверїлор є к'з неп'жтїнц'з д'ар'з нїчї н'ш є де дорїт. Пентр'шк'з Соціетат'к омен'к'ск'з ар тр'зв'ї сз сз стрїче, ші прїн зрмар'е ші ексістенцїа челор сжнг'сратечї — прївацїї —, фїїнд'к'з ом'ш ф'зр де Соціет'ате нїчї д'к'зм н'ш поате ста. Де аїчї негрешїт'к'зр'це, к'з ферїчїреа ч'к времелнїк'з а ом'шл'шї н'шс'з поате ажн'це, де н'ш ва авеа о парте а м'зав'лрїлор Соціет'зції маї маре саз маї

мїк'з прїсосїнц'з ан десклїніте град'зрї ші ч'кїлал'т'з парте сз с'шф'ере ліпс'з. Ёа анк'з маї департе п'зтем мер'це ші ант'зрї, к'з ф'зр де ач'аста кондїціе ом'шл нїчї ферїчїреа в'к'чнїк'з н'ш о поате дов'жндї.

К'змк'з спре мжнт'зїре релїціа є де ліпс'з, ціе фїец'екар'е, ші ач'аста анк'з о ціе, к'з ач'к' тр'ев'зе сз сз анв'к'ц'з. Цїне о анвац'з, ші цїне о поате анв'зца? — Ёзр'вацї к'зл'цї ші к'з цїїнц'з. — Зндє сз к'златїв'к'з'з ач'ещїа? Ан шкоале, ан зніверсїт'зції, дїн к'зр'цї. — Цїне аз ф'зндат, ант'емейет Інстїт'з'т'зрїле ач'есте? Цїне аз р'здікат Тїпографїї, цїне морї де х'жр'тїе? — прїсос'сжн'ца. Де нар фі ав'ст нїме де прїсос (маї м'зат дек'жт ал'цїї) ат'знчї ф'зр'з андоїал'з нам ав'к' шкоале, н'ш зніверсїт'зції, н'ш цїїн'це, н'ш м'зїестрїї, ної неам ас'зм'зна Індїенїлор пек'зм іа'ш афлат Кол'л'м'б'с ан Індїа дела ап'с'с (Амерїка)! Спре зїдїреа знеї Бїс'к'рїчї конк'зс'рг маї м'зате м'зїестрїї ші цїїн'це. Ач'к'сте тр'ев'зе маї нанте сз фїе анв'зц'ате ші цї'зте, ші н'шмаї ан інстїт'з'т'зрїле ач'к'леа сз пот анв'зца, каре лїа'ш ф'зк'с'т прїсос'сжн'ца. Цїне дец'еап'т'з, цїне анантег'з'з цїїн'ц'еле ші м'зїестрїїле? Н'шмаї прїсос'сжн'ца поате ф'ач'е ач'аста. О Тїпографїе поф'т'к'ц'е зн Капїтал маре, ші аша тоате порнїрїле, ак'зрор прод'зк'те сжнт де ліпс'з цїїн'ц'елор ші м'зїестрїїлор. Зн капїтал маре є прїсос'сжн'ц'з, прїсос'сжн'ца н'шмаї пе кеат'зелїле челор алал'цїї м'зав'ларї а Соціет'зції сз поате с'т'р'жн'це. Ф'зр'з де ач'есте ашадар'з, ф'зр' де посесїа ч'к непотрївїт'з а в'зн'зрїлор п'змжнт'ещїї нам ав'к' нїчї о чет'ате, нїчї касе ф'р'змоасе ші к'з андем'жн'з нїчї ам'єр'зк'зк'змїнте, нїчї релїціе, ші прїн зрмар'е нїчї бїн'еле ч'ел времелнїк нїчї мжнт'зїреа ч'к в'к'чнїк'з. О ексістенцїе ка ач'аста ар фі ф'оарт'е трїс'т'з пентр'ш неам'шл омен'ек'к. Афар'з де

дефтирїле, каре неар да гоала ши некѣнос-
кѣта натѣрѣ, н'ам авѣ дрепт ане фаче
алте пазчерї ши дефѣтѣрї а вїеції ачеція.
Некѣноскѣта натѣрѣ! зїк єѣ; пентрѣкѣ чїне
аѣ цїѣт ашї агонїеї шїешї о кѣноцїнцѣ
маї вѣнѣ кѣ зїдїрїа лѣї дѣеѣ, ачела афлѣ
ѣн їзвор тотдѣаѣнѣ кѣргѣторїѣ ши нескѣ-
кат а дефѣтѣрїлор. Ансѣ спре ачаста
сѣнт де лїпсѣ цїїнцѣле ши мѣїестрїїаѣ, кѣї
лїпсѣск ачесте, ачела треѣѣ кѣ неплѣкѣте
петречерї сѣ сѣ андестѣліеѣѣ, каре ле гѣ-
стѣ ка шї тѣркѣла, чел че ан тѣндѣѣіре,
шї фѣрѣ грїжѣ зїле антреїї шаде ла цѣр-
мѣрїле рѣѣлѣ шї прїѣѣще ан апѣ — пен-
тѣрѣ, каре ної ачїїї маї лѣмїнацїї шї маї
прокопсїцїї нѣ врем аї пїсѣмї. Прїсосѣнцѣ
шї не асѣмѣнарѣ аверїлор ан Соціетатѣ
оменѣаскѣ аѣ фѣкѣт їнцїїтѣрїї шї пентрѣ
дефѣтѣрї анѣмїте, ан каре шї чел маї
сѣрак сѣ фїе пѣрѣаш ла вѣсѣліе. Аї паре
бїне де поате кѣте одатѣ а прїеї шї єл
ла дефѣтѣрї десклїнїте прїн домнї марї
орѣндѣїте, шї аша сѣ анѣмплѣ ка о
гѣлѣмѣ сѣ'л вѣсѣлѣаскѣ шї пе єл, каре ан
алте ампрежѣрѣрї нѣо ар пѣтѣ аѣв. Ан вѣ-
кѣтѣрїїле Домнїлор челор марї пїкѣ кѣте
одатѣ о вѣкѣтѣрѣ де кокѣтѣрї шї дела
шеїбїторї, каре о поате мѣнка чел сѣрак.
Де аїчї бїне, кѣ кѣте одатѣ, кѣнд Дом-
нїї чей марї сѣ оаспѣтѣ, капѣтѣ сѣрачїї
чершѣторї стрѣнсорї де пѣнтѣче, шї нѣ
поате мїстѣї стомѣхѣ. — Ачаста нїчї нѣ
поате фї алмїнѣрїлеа; фїїндѣкѣ Соціетатѣ
оменїаскѣ стѣ дїн десклїнїте пѣрїї, ка
шї тѣрѣнѣла оменѣск. Гѣра гѣстѣѣ, пѣлатѣ,
(черїѣл гѣрї) сѣ гѣдѣлѣѣще; ансѣ дакѣ
стомѣхѣла нѣ поате мїстѣї, треѣѣ сѣ ѣр-
меѣе стрѣнсорї де пѣнтѣче, дїн каре гѣра
шї палатѣ нѣ сѣ анпѣртѣѣѣѣще.

Дескїрїса дѣрѣ маї ансѣ вѣкѣалїтате

сѣл асѣмѣнарѣ а аверїлор пѣм. нѣ о пофѣ-
дѣск Четїторїлор мей, чї сокотѣск нѣмаї,
кѣ ар тѣѣѣї тотѣш сѣ нѣзѣїаскѣ аколо,
ка сѣ сѣ пѣлѣаскѣ маї бїне плѣса чѣ лѣ-
крѣтоарѣа оаменїлор, ка сѣ поатѣ маї бїне
тѣрї. — Вѣ ансѣмї аш дорї, нѣмаї де ар
фї кѣ пѣтїнцѣ.

Сѣ пѣнем кѣ платѣ пѣлѣгарїѣлѣї, сѣ-
черѣторїѣлѣї, амѣлѣтїторїѣлѣї (ачестѣ ан-
тѣрѣ адеѣѣр сѣнт чѣле маї грѣле лѣкрѣрї!)
андоїт сѣ мѣрѣѣще; атѣнчї треѣѣ ка шї
прѣцѣла вѣкателор сѣ кѣаскѣ. Кѣѣѣщѣреа
ачестѣїа траѣе дѣпѣ сїне кѣѣщѣреа а Фа-
брїкателор. — Токма аша де грѣѣ, де нѣ-
маї грѣѣ знѣкѣ є лѣкрѣ Бїзїешїлор, ансѣ
платѣ лор нѣ кѣѣще андатѣ, аша кѣѣще
шї прѣцѣла фѣрѣлѣї шї а тѣтѣрор продѣк-
телор (нѣмаї пе лѣнѣгѣ ачестѣ вом рѣмѣ-
нѣ). Ырмарѣа де аїчї єсте шї кѣѣщѣреа
Фабрїкателор, ла каре є де лїпсѣ фѣр;
шї Бїзїешїї андатѣ вор сѣмїцї ачѣаста.
Адекѣ єї вор авѣ кѣ адеѣѣрат маї мѣлѣтѣ
добѣндѣѣ, дѣрѣ єї їарѣ тѣѣѣе сѣ аїѣѣ
андоїте кѣлѣѣлї, кѣ лор анкѣ ле тѣѣ-
ѣѣск мѣлѣте лѣкрѣрї, каре ансѣш єї нѣ
ле пот продѣче, дакѣ вѣѣ маї бїне сѣ
тѣрїаскѣ; шї атѣнчї пе лѣнѣгѣ платѣ лор
чѣ андоїтѣ нїчї кѣт єсте ѣн фїр де пѣр
нѣ пот маї бїне тѣрїї, дѣкѣт аѣ тѣрїїт
маї наїнте кѣ платѣ чѣ пѣцїнѣѣ. Шї оарѣ
кѣм ар фї ачаста, кѣнд пѣлѣгарїѣлѣї сѣл
кѣѣщѣрїа прѣцѣлѣї а продѣкѣтелор сѣл а
фѣбрїкателор нѣ о ар пѣтѣ лѣкрѣ шї сѣ-
ѣѣршї? кѣ ла кѣѣщѣрїа прѣцѣлѣї є де лї-
псѣ шї анвоїрїа кѣмпѣрѣѣторїлор, кѣндѣ
маї мѣлѣт ар да єл, де кѣт ар лѣѣ, фѣр
де андоїалѣ ар тѣѣѣї сѣ пїче шї кѣ
дѣнѣѣ тоцї лѣкрѣѣторїї лѣї.

Де вом лѣцї прїѣїреа ачѣастѣ пѣсте
тоате плѣселе оаменїлор, лѣсїне невом кон-

вiнче: кѣмкз лнѣзнзтцiрѣа траiвлѣи пла-
тлор челор лѣкрзтларе нiчi де кѣм нѣ
ѣ кѣ пѣтiнцз. Ан Англiа сжнт мѣлцi
ванi. Плата лѣкрзторiлор аша ѣ де маре,
кжт ла ноi ар пѣтѣ фаче о касз кжт де
маре шi фрѣмоасз; лнсз нiкзiрi доарз нѣ
ѣ маi скѣмп траiвл, шi нiкзiрi нѣ ѣ аша
маре сзрзчiе шi тiкзлoшiе ка аколo.

М—Л.

CONVERSATION INTIME

ale lui

Goethe.

Ѣн скрiитор фoартѣ лнсемнат Д. I. P.
Вкерман нѣ де мѣлт а пѣвлiкат ла лiнска
Меморiалла конвѣрсацилор салѣ кѣ Гѣтѣ
лн времѣ челор дiн ѣрмз анi а вiециi а-
чѣстѣ вѣстiт поѣт. Ачѣста авжнд лнкре-
дѣрѣ ачѣстѣи маре маiстрѣ ал лiтератѣрѣi
вѣквлѣи, ѣра лнсзрчiнат де джнѣла кѣ
рѣвiзiа оперилор лѣи комплѣкте. О асфѣл
де лѣкраре черѣ о ворѣире кѣ дiнадiнѣла
шi стѣдiоасз, шi лн тоатѣ зiлѣлѣ дом.
Вкерман скрiа кѣ скѣмпзтатѣ чѣлѣ че аѣзѣ
дела Гѣтѣ, лнтокмаi дѣпз кѣм Д. Дас-Казѣс
ла Сантa-Влѣна адѣна лн меморiилѣ салѣ
чѣлѣ че аѣзѣ дела Наполѣон.

Дiн ачѣстѣ кѣлѣцѣрi де кѣцѣтѣрi шi пѣ-
рѣрi алѣ вѣстiтвлѣи поѣт ѣрман скрiѣе де
Д. Вкерман, ноi алзтѣрѣзм ачi кжтѣва,
ка сз арзтѣзм пжнз лнкжт жѣдѣкзцiлѣ
лѣи ѣра де кѣратѣ шi сзнзтоасѣ шi лн
чѣi дiн ѣрмз анi а вѣтржнѣцилор салѣ.

„Ка сз скрiѣ чiнѣва прозз, трѣбѣ сз
дѣвз чѣва а зiчѣ; шi чѣл чѣ сѣ вѣдѣ кѣ
капѣла дѣшѣрт лнкжт нѣрѣ нiмiк чѣ сз

зiкз, маi вiнѣ ар фi сз сѣ апѣчѣ де вѣр-
сѣрi, пѣнтрѣ кз лн поѣзiѣ о ворѣвз адѣчѣ
алтa, шi лн сѣфршiт ѣсѣ о скрiѣрѣ карѣ
де шi лнсiнѣ нѣ ѣ нiмiк; лнѣз тот сѣ-
мзнз а чѣва. Кѣ тоатѣ ачѣстѣ ѣѣ нѣ воiѣ
сз зiк кз рѣалiтатѣ лiнсѣцiѣ дiн поѣзiѣ,
чi кз шiнд сз дѣ ѣн iнтѣрес ѣнѣи лѣ-
крѣ обiчнѣит, атѣнчѣ ѣн поѣт сѣ аратѣ
поѣт. Прiчина шi тѣмѣiвл ѣнѣи скрiѣрi трѣ-
бѣе тотд'аѣна сз фiѣ рѣалiтатѣ, шi пѣ ѣрмз
ѣ трѣба артiствлѣи де а форма дiн трѣнсa
ѣн тот фрѣмос шi армонiос.

Поѣциi дiн зiлѣлѣ ноастрѣ скрiѣ лн-
токмаi ка шi кжнд ар фi болнавi, шi ка
шi кжнд лѣмѣ ар фi ѣн нѣмзрѣнiт сѣi-
тал. Тоцi ворѣвѣк де аѣрѣрi, де нѣвоi алѣ
пзмжнтвлѣи шi де пазчѣрилѣ чѣiлаатѣ лѣмi;
сѣ лнтрѣк карѣ де карѣ сз'шi аратѣ нѣ-
мѣлцѣмiрѣ, адѣк кжтѣ грoззвiи шi прѣ-
пзшiи. Поѣзiа ѣ фѣкѣтз ка сз алiнѣзѣ вi-
форѣлѣ вiециi шi сз лнпачѣ пѣ ом кѣ по-
зициa сa. Лнсз ѣнѣрациa поѣтiкз а вѣ-
квлѣи сѣ тѣмѣ де орi чѣ пѣтѣрѣ адѣвзратѣ
шi маi вiнѣ лi вiнѣ кѣ сззвiчiѣнѣ.

Ам афлат ѣн кѣвжнт чѣ сѣ потрiѣѣѣ
пѣ сѣма домнiлор ачѣциa: поѣзiа лор ѣѣ
о нѣмѣск поѣзiѣ де ла зарѣт, шi поѣ-
зiа чѣ адѣвзратѣ, ачѣк карѣ нѣ нѣмаi
кжнтз лѣптѣлѣ, чi шi вѣрсз кѣржвл шi
моралѣ лн сѣфлѣтѣла омвлѣи, о нѣмѣск
поѣзiѣ тiртѣнз.

Ѣрманiи вор сз гзѣѣскз лнтр'о скрi-
ѣрѣ сѣрiозвл, лнзлцарѣ шi лнтрѣцiмѣ дiн
лзѣнтрѣ, шi пѣнтрѣ ачѣста пѣн пѣ шi-
лѣр атжт де сѣс. Маi адѣсѣ орi характѣ-
рѣл партiквлар ал скрiиторвлѣи лѣвѣѣзз
адѣпра аѣхвлѣи пѣвлiквлѣи маi мѣлт де

кѣт тоате фрѣмѣсециле талантѣлѣ сѣѣ. Наполеон зичѣ де Corneille: „де ар фи трѣит еѣ ла аш фаче Принцѣ“ пентрѣ Racin н'а зич тот аша. Везѣ де ачѣста Lafontaine есте атѣт де чинстѣт ан Франца: Оперѣле аѣт петѣтѣнденѣ ашѣ аѣ мерѣтѣла поетѣк, кѣчѣ сѣ веде антрѣжнеле о маре нобѣлитѣте де характер.

Кѣнд е чѣнеба де шаѣзечѣ де аѣт, тревѣе сѣ сѣ гѣндѣскѣ одатѣ ла моарте. Пе мѣне аѣсѣ кѣцетарѣ ачѣста нѣ мѣ тѣрвѣрѣ антрѣ нѣмѣк; пентрѣ кѣ ам антрѣгѣ анкредѣнцаре кѣ аѣхѣла нострѣ е матерѣа чѣ не сѣѣрматѣ шѣ кѣ ва ѣрма дѣн вѣчѣе ан вѣчѣе: е асементѣ соарелѣт че окѣт ноѣрѣ чѣѣ пѣмѣнтѣцѣ крѣд кѣ апѣне шѣ ан фѣиѣнцѣ нѣ апѣне нѣчѣ одатѣ.

Ва сѣ факѣ чѣнеба епохѣ ан аѣме, тревѣе сѣ аѣвѣ доѣ аѣкрѣрѣ: маѣ антѣжѣ ѣн кап вѣн, шѣ апоѣ о вѣнѣ моѣшенѣре. Наполеон моѣшенѣ револѣцѣа францѣзѣскѣ. Фредерѣк чѣл маре рѣскоѣлѣ Сѣлезѣ, аѣтер антѣнерѣчѣле кѣлаѣгѣрѣцѣѣ.

Кѣнд шѣе чѣнеба вѣне немѣцеѣе поате сѣ скапе де аѣвѣцѣтѣра а мѣлатор аѣмѣѣ. Нѣ борбеск де чѣѣ францѣзѣскѣ, каре а аѣжѣне аѣмѣба ѣнѣверсалѣ шѣ каре ан тоатѣ цара те скапѣ де ѣн тѣлмачѣѣ, чѣ антѣт пентрѣ чѣ грѣчѣскѣ, латѣнѣ, италѣанѣ, спанѣолѣ ноѣ пѣтем сѣ чѣтѣм тоате оперѣле аѣторѣлор лор десѣвѣрѣшѣт традѣсе, ан кѣт, аѣфарѣ де о прѣчѣнѣ партиѣларѣ ноѣ н'авѣм тревѣнѣнцѣ а аѣвѣца аѣмѣѣле ачѣстѣк. В ан натѣра ѣермѣнѣлор ка сѣ чѣнстѣскѣ тот че е стрѣн, шѣ сѣ аѣцѣлѣгѣ ориѣнѣлѣтѣтѣк чѣлор лалѣцѣ. Анпрѣ-

жѣрѣрѣле ачѣстѣк алѣтѣратѣ пе аѣнѣгѣ маѣ-дѣерѣк шѣ когѣцѣа аѣмѣѣ прѣчѣнѣскѣ традѣкѣцѣѣле чѣле маѣ десѣвѣрѣшѣте.

Нѣ тревѣе сѣ крѣзѣ чѣнеба кѣ нѣ поате фѣѣ фолосѣтоаре о традѣкѣѣе вѣнѣ. Фредерѣк чѣл маре нѣ шѣа латѣнеѣе, шѣ Чѣчерон ла фолосѣт атѣта ан францѣзеѣе кѣт пе фолосѣе пе ноѣ ан ориѣнѣлѣ.

Тотѣла ан Шѣлер есте трѣфаш шѣ грандѣос; нѣмаѣ окѣѣ аѣтѣ ера блѣнѣзѣ шѣ талантѣла аѣ семѣна кѣ чѣле дѣн аѣфарѣ але сале. Ва се кѣѣѣнда кѣ андрѣснѣлѣз ан трѣѣн сѣѣет, ал чѣрчѣта, ал антѣорѣкѣ де тоате пѣрѣѣле; аѣсѣ нѣ сѣ ѣтѣ ла аѣнѣла, ка сѣ зѣк аша, де кѣт пѣ дѣн аѣфарѣ, о аѣнѣ десѣолтарѣ дѣн аѣѣнтрѣла нѣ ера трѣѣба аѣтѣ, шѣ пентрѣ ачѣста нѣчѣ одатѣ нѣ ера хотѣрѣт шѣ н'а ѣспрѣвѣт нѣчѣ одатѣ. Ан драмѣе сале ел де мѣлте орѣ скѣмѣа о рѣлѣ ан врѣмѣк репетѣцѣѣѣ. аѣкрѣнд кѣ андрѣснѣлѣз шѣ семѣѣе ел нѣ ашѣ домѣлѣкѣ фѣпѣтеле. Скрѣерѣле мѣле сѣнт ѣн шѣр де кѣѣтѣрѣ кѣ прѣчѣнѣ шѣ пентрѣ ачѣста нѣ фак нѣчѣ де кѣм пентрѣ театрѣ. Талантѣла аѣтѣ Шѣлер ера дѣн прѣтѣвѣ крѣат пентрѣ шѣнѣ. Кѣ фѣе каре вѣкѣтѣ ел фѣчѣкѣ аѣанѣтѣрѣ шѣ аѣжѣнѣѣк шѣ маѣ маре; аѣсѣ есте чѣѣдат кѣ де кѣнд шѣ а кѣмпѣс тѣлѣ харѣѣ шѣ а пѣстрѣат пентрѣ тотѣ аѣна о дѣспѣзѣцѣѣе а'а пѣне крѣѣжѣмѣк пе шѣнѣ, шѣ нѣчѣ одатѣ н'а пѣтѣт сѣ се десѣаре кѣ антрѣѣѣе.

Ла фѣе каре опѣт зѣле ел ера ѣн алѣт ом, шѣ ѣн ом маѣ десѣвѣрѣшѣт; де кѣтѣ орѣ ла вѣдѣм мѣ се пѣрѣк маѣ аѣвѣцѣат, маѣ аѣцѣелепт; жѣѣдекатѣ мѣ сѣ пѣрѣк маѣ сѣнѣтѣоатѣ. Скрѣерѣле аѣтѣ ашѣ сѣнт чѣ маѣ фрѣмѣоатѣ сѣвѣнѣре че ам дѣла аѣнѣ-

ЕЛА, ШІ ПОТ СЗ ФІЕ СОКОТІТІ КА ЧЕЛФ МАЙ
БЪНЕ АЛЕ АЛІ ПРОДЪКЦІІ; ЧѢ ДІН ЪРМЪ Е
ПЕНТРЪ МІНЕ НІЩЕ МОАЩЕ. ВЪ ШН АЪКРЪ ДЕ
МІНЪНЕ! ШІ ЕА А МЪРІТ АН АНТРЕУІМѢ
ПЪТЕРІІ.

Мареле ДѢКА ДЕ ВАЙМАР АН СЕМНАСЕ АЛІ
ШІЛЕР О ПЕНЗІЕ ДЕ О МІЕ ДЕ СКЪДЕ ШІ АН-
ДОІТ АН ВРЕМЕ ДЕ БОЛЪЗ. ШІЛЕР Н'А ПРІІ-
МІТ ФЪГЪДЪІНЦА ЧѢ ДІН ЪРМЪ. „АМ ТАЛЕНТ
ЗІЧѢ ЕА ШІ ТРЕБЪЕ СЗ ПІЪ А МЪ МЪЛУЪ-
МІ.“ АН СЪ ФІІНА КЪ ФАМІЛІА І СЕ АМЪЛУѢ,
ЕРА СІАІТ, КА СЪ ШІ ПОАТЪ АНТЪМПИНА ТРЕ-
БЪІНЦЕЛЕ, А СКЪІЕ КЪТЕ ДОЪ ТРАУЕДІІ ПЕ
АН, ШІ КА СЪ ПОАТЪ ІСЪБЪТІ АА АЧѢСТА СЕ
СІАѢ СЪ АЪКРЕЪЕ ЗІОА ШІ НОАПѢ, КІАР ШІ
КЪНА ЕРА БОЛНАВ; ЕА ВРѢ КА ТАЛЕНТЪА
СЪ І ФІЕ ТОТЪ АЪНА ГАТА АІ СЕ СЪПЪНЕ.

ШІЛЕР НІЧІ ОДАТЪ Н'А ЕЪЪТ МЪЛТ АЪНЪ
КЪМ ЗІКЪ ШІІ; ДІН ПРОТІВЪ ЕРА ФОАРТЕ
КЪМЪПЪТАТ; ДАР АН МОМЕНТЕЛЕ ДЕ СЪЗЪІ-
ЧЪНЕ ФІРѢСКЪ КЪЪТА А СЕ АНЪФЛЕЦІ ПРІН
АЪКРЪРІ СПІРЪОАСЕ. МІЖЛОКЪА АЧЕСТА КО-
ВЪРШІТОР АЪРЪПЪНА ШІ МАЙ МЪЛТ А АЛІ
КОНСТІТЪЦІЕ ШІ ПЪГЪБѢ ШІ АН СЪШІ ТА-
ЛЕНТЪА.

МОЛІЕР ЕСТЕ АТЪТ ДЕ МАРЕ АН КЪТ
АММІНЪНЪ ДЕ КЪТЕ ОРІ АА ЧІТІМ. ВЪ ШН
ОМ ДЕОСЪІТ; БЪКЪЦІАЛЕ САЛЕ СЕ АПРОПІЕ ДЕ
ТРАУІК ШІ НІМІНІ Н'АРЕ КЪРЪЖЪА СЪ ЧЕРЧЕ
А'А ІМІТА. СЪЪРЧІТЪА СЪЪ ШНДЕ ВІЦІА АЪ-
РЪПЪНЪ ТОАТЪ АРАГОСТѢ АНТРЕ ТАТЪ ШІ
ФІЪ ЕСТЕ О ОПЕРЪ ДЕ ЧЕЛЕ МАЙ СЪБЕЛІМЕ ШІ
АРАМАТІКЪ АН ЧѢ МАЙ АНААТЪ АРѢПЪТЪ.

ПЕ ТОТ АНЪА ЕЪ ЧІТЕСКЪ КЪТЕ О БЪКА-
ТЪ ДЕ А АЛЕ АЛІ МОЛІЕР АНТОКМАЙ ПРЕКЪМ

МЪ ЗІТ ДЕ КЪНА АН КЪНА АА КЪТЕ О ГР
БЪРЪ СКОАСЪ АЪНЪ МАЙСТЕРІІ ЧЕІ МАРІ ІТ
АІЕНІ. ПЕНТРЪ КЪ НОІ САМЕНІІ ЗІЦІА МІЧ
НЪ СЪНТАМ ДЕСТОІНІЧІ А ПЪСТРА АН НОІ СЪ
БЛІМІТАТѢ ШНОР АСАМЕНѢ АЪКРЪРІ; НЕ ТРЕ
БЪЕ ДАР ДЕ КЪНА АН КЪНА А НЕ АНТОАРЧ
АА ЕЛЕ КА СЪ НЕ РЕЖНЕСФЛЕЦІМ АМПРЕСІА
НОАСТРЕ.

О БЪКАТЪ ДЕ ТЕАТРЪ ТРЕБЪЕ СЪ ФІЕ
СІМЕБОЛІКЪ, АІКЪ ФІЕ КАРЕ АКЦІЕ ТРЕБЪЕ СЪ
ФІЕ АН СЕМНЪТОАРЕ ДЕ СІНЕ ШІ СЪ ПРІВѢ-
КЪ О АКЦІЕ ШІ МАЙ МАРЕ. ТАРТЪФЪА
АЛІ МОЛІЕР ЕСТЕ АН РЕЛАЦІА АЧѢСТА, ШН
МАРЕ МОДЕЛ. ЧЕ МІНЪНАТЪ ЕКСПОЗІЦІЕ Е
СЧЕНА ДІН ТЪІЪ! АНААТЪ ДЕЛА АНЧЕНЪ
ТОАТЕ АЪ КЪТЕ О АН СЕМНАРЕ ШІ ФАЧЕ А ПРЕ-
СІМЦІ ШН АЪКРЪ ШІ МАЙ АН СЕМНЪТОР. ЕСПОЗІЦІА
ДІН Minna de Barnhelm АЛІ АЕСІНГ Е
ФОАРТЕ ФРЪМОАСЪ; ДАР ЧѢ ДІН ТАРТЪФ Е
ДЕ АЧЕЛѢ ЧЕ СЕ АНТЪМПАЪ НЪМАЙ ОДАТЪ
АН АЪМЕ.

АН КАДЕРОН АФЪЛЪ ЧІНЕВА ТОТ АЧѢ
ПЕРФЕКЦІЕ ТЕАТРАЛЪ, БЪКЪЦІАЛЕ САЛЕ СЪНТ
МІНЪНАТЕ ШІ НЪ КОПРІНА НІЧІ О ТРЪСЪРЪ
КАРЕ СЪ НЪ ФІЕ СОКОТІТЪ ПЕНТРЪ ІСЪБЪТІРЕ.
КАДЕРОН ЕСТЕ ЧЕНІЪА КАРЕ А АЪЪТ МАЙ
МЪЛТ АЪХ.

(Ва Ърма.)

Poesiile

АЕСПРЕ МЪНЦІІ БЕІЪШЪАЛІ АЪ СОСІТ
АА КАНЦЕЛАРІА РЕДАКЦІЕІ АН ВРЕМЕ КЪБЕНІТЪ.